

Rozhodování o tom, kam z deváté třídy dál pokračovat je pro většinu teenagerů prvním velkým a zásadním rozhodnutím v životě. A pokud nepatří do skupiny těch, kteří mají o své profesi už od malička jasno, tak i vcelku stresujícím.

Dost často je to proto, že je pro ně představa budoucnosti hodně abstraktní a otázka "co chci v životě dělat" je vlastně velmi obsáhlá, takže odpovědět na ni se většinou nedá hned a jednoduše.

Proto radím, rozdělit si ji alespoň do dvou fází. Tou první fází je obecnější představa a rozhodování se o tom, co vlastně bych v životě chtěl dělat. Tou druhou je vybrat si vhodný obor či školu a zvolit takovou cestu, která mne k mému záměru a mé představě co nejvíc přiblíží.

První fáze, tedy objevení představy o tom, jak si vlastně svůj budoucí život představuji, je podle mne důležitější a také složitější. Ale nelze ji přeskočit (respektive myslím, že by se neměla přeskakovat), a tak začněme od ní.

Pokud se svým rozhodováním o budoucím životě teprve začínáte a žádnou konkrétní představu zatím nemáte, dám vám na začátek tip k přemýšlení nad seznamem toho, co od svého zaměstnání očekáváte.

Zatrhajte si v něm nebo vypište ty věci, které byste si ve svém budoucím zaměstnání (profesi) přáli mít:

zaměstnání mne bude hodně bavit

zaměstnání, kam budu rád chodit, protože se tam budu cítit dobře

zaměstnání, ve kterém budu cítit uznání (od okolí, od společnosti...)

zaměstnání, ve kterém vyniknu díky svým schopnostem

zaměstnání, které je velmi dobře placené (chci mít dost peněz)

zaměstnání s vysokou společenskou prestiží nebo dokonce popularitou

zaměstnání s velkým vlivem na věci okolo (např. politika, obchod, veřejná správa....)

zaměstnání, ve kterém se budu cítit prospěšný a užitečný pro ostatní (zdravotnictví, služby...)

zaměstnání, ve kterém budu někomu radit nebo pomáhat

zaměstnání, kde budu moci hodně cestovat

zaměstnání, kde se budu hodně potkávat s novými lidmi

zaměstnání, kde budu v denním kontaktu s lidmi (např. služby)

zaměstnání, kde bych mohl být v pozici s velkým vlivem na rozhodování (manažerské pozice)

zaměstnání, kde nebudu direktivně řízen, ale budu mít prostor pro samostatnost

zaměstnání, které bude snadné (pro mne) vykonávat

zaměstnání, odkud budu odcházet "s čistou hlavou"

zaměstnání, při kterém budu mít dostatek volného času (např. prázdniny ve školství)

zaměstnání, kde využiji svoji kreativitu a nápady (umělecké obory, podnikání, obchod...)

zaměstnání, kde budu něco objevovat, hledat nová řešení (vědec, programátor...)

zaměstnání, kde budu něco kontrolovat, mít pevný řád (účetní, kontrolor, administrativa...)

chci být nezávislý / chci podnikat

chci převzít/vybudovat rodinnou firmu

Možná vás při pročítání seznamu napadly ještě další vlastnosti a věci, které by vaše budoucí práce měla splňovat. Ty si samozřejmě také запиšte.

Získáte tak první, základní představu o tom, jaké by to vaše zaměstnání mělo být. Z vybraných vlastností pak ještě můžete sestavit žebříček podle důležitosti, jakou pro vás mají. A třeba se vám už při tom začnou objevovat nápady na některé profese a obory, které by tyto vaše představy a požadavky mohly splňovat.

To bylo jen takové malé nařuknutí pro ty, kteří zatím nevědí. Ano, otázka a rozhodnutí „kam po devítce dál?“ je opravdu těžká, takže doporučuji udělat to, čemu se říká porcování slona. To podle jedné moudré rady, že sloni se jedí po kouskách. Velkého slona najednou nesní nikdo, ale rozporcovaného na kousky - to už jde. A tohle tedy je jeden kousek, jedna porce, onoho velkého slona.

Rozhodování se o budoucí profesi by mělo být součástí představy o budoucím životě jako takovém. Protože život není jen práce, profese a zaměstnání, ale také osobní život a v něm rodina, zájmy a koníčky, čas pro sebe sama. A je dobré si tohle všechno uvědomit. Co je pro mne důležité, a co jsem schopný oželeť?

Můžete se rozhlédnout ve svém okolí a podívat se, jak to mají lidé kolem vás. Vaši rodiče, prarodiče, strýčkové nebo tety, starší kamarádi a rodinní známí...